

Євгенія Гюнтер

СУПЕР ЗВІРЯТА

Ілюстрації
Наталі Карпової

Харків
Моноліт Bizz
2021

[Ознайомитись більш детально на сайті видавництва «Моноліт Bizz»](#)

ЗНАЙДИ СВОГО ГЕРОЯ!

Чи знаєш ти, що існує безліч справжніх супергероїв із унікальними здібностями? Щоправда, жодних подвигів вони не здійснюють. Живуть собі нібито непомітно: плавають, скачуть, літають, бігають, повзають, ховаються... Та якщо придивитися, то очі з подиву на лоба полізуть. Виявляється, жаби можуть літати, ящірки — бігати на двох лапах, медузи — жити вічно, черви — відрощувати собі голову, риби — нюхати шкірою, а хом'ячки — кровожерливо полювати. Не віриш? Читай і впевнись!

СУПЕРНЮХ

ГОДІ. Я ОБ'ЇВСЯ!
ГОЛОВНЕ — БІЛЬШЕ НІЧОГО
НЕ ВИНЮХАТИ...

АМЕРИКАНСЬКИЙ ГРИФ

ПТАШКО, ШУКАЙ!

Одразу видно, що краса для американських грифів — не важлива. Вони славляться іншим — неймовірним нюхом, що у птахів буває надзвичайно зрідка. **Грифи** зависають високо в небі, погойдуючись на теплих повітряних потоках, і коли-не-коли змахують крилами — бережуть сили. На відміну від своїх старосвітських побратимів, американські грифи здобичі не видивляються, а винюхують її. Запах падалі, якою вони харчуються, грифи Нового Світу відчують за кілька кілометрів! А якщо раптом їжі буде забагато, то гриф постарається з'їсти її всю одним махом. Іноді така зажерливість призводить до того, що птах не в змозі поворухнути ні ногою, ні крилом.

«НІС» НА ВУСИКУ ЧИ ВУСИК НА «НОСІ»?

Бачиш, бджола сидить на квітці, обмацує тичинки вусиками? Це вона їх нюхає! У бджіл, як і в багатьох комах, органи нюху розташовані на вусиках-антенах, у крихітних волосинках. Науковці називають їх сенсілами. Там містяться чутливі клітини, які подають сигнали до мозку. Один із найголовніших супернюхачів у світі комах — це самець **метелика сатурнії** (павлиноочки). Він летить до самки, чий запах здатен відчутися на відстані дев'яти–одинадцяти кілометрів!

МТЕЛИК САТУРНІЯ
(ПАВЛИНООЧКА)

СЕНСИЛИ

ЩО КИВАЙ, НЕ КИВАЙ, А ВІД МЕНЕ УТІКАЙ

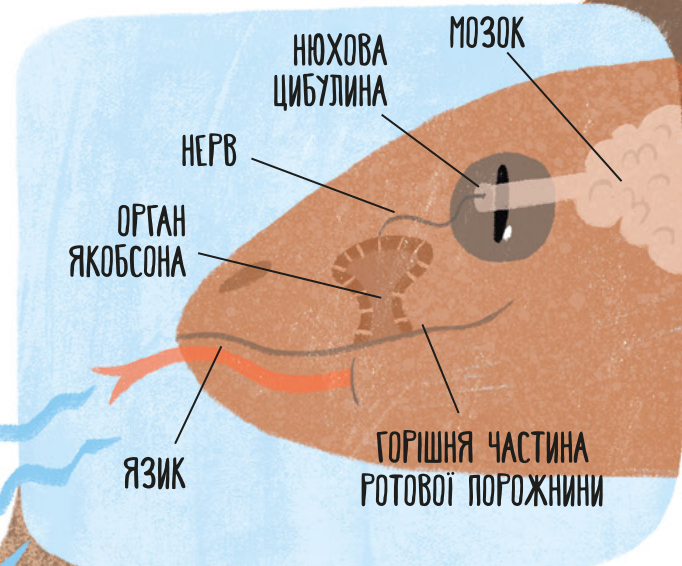
Акула ні вусів, ані вусиків не має, нюхає вона звичніше — ніздрями, коли шукає, чим би перекусити, ну чи іншу акулу, щоб завести маленьких акуленьят. «Акулознавці» стверджують: якщо краплю крові капнути в море, то акула відчує її за чотири кілометри! Майже чотирнадцять відсотків акулячого мозку (а це дуже багато!) працює тільки

на розпізнавання запахів. Акула, щоби зрозуміти, в якому напрямку на неї чекає здобич, покладається на свій добрий нюх. Яка ніздря перша відчує запах, у той бік акула і пливе. Хижака часто повертає голову то в один, то в другий бік, намагаючись точніше вловити, звідкіля чутно запах.

АКУЛА

НЮХАТИ ЯЗИКОМ?

Навіщо змія постійно висовує язик? Дразниться? А може, язик у роті не поміщається? Виявляється, змія збирає ним запахи, а потім передає їх для розшифрування до органу Якобсона, розташованого у її роті, на піднебінні. Його надчутливі рецептори розпізнають найдрібніші частинки пахучої речовини й посилають інформацію до мозку.

ЗМІЯ

Ш-Ш-Ш —
ЦЕ Я ТАК НЮХАЮ.

Саме тому зміїний язик постійно рухається. Завдяки роздвоєному язикові змія може правильно визначити, в якому напрямку бігає її обід, що нічого не підозрює. Якщо ліва частина язика вловила більше молекул потрібного запаху, змія повзе ліворуч. До речі, якщо доторкнутися до зміїного язика (не здумай цього робити!), то можна відчувати, що він не вологий, як у людей, а сухий.

ЗІРКА НА НОСІ

Якщо північноамериканський кріт-зірконіс нічим не стривожений, то і його ніс нічим не примітний і схожий на акуратненький п'ятачок. Але щомиті п'ятачок може перетворитися на зірку. Вона має двадцять два промені — м'які короткі щупальця. Раніше науковці вважали, що кріт використовує ці щупальця, щоби схопити щось. Зірконіс — чемпіон світу зі спритного поглинання їжі. Ти моргнути не встигнеш, а він уже все з'їв (от би діти так швидко вівсянку їли!). Проте як же кріт за мілісекунди так точно розпізнає — смачний черв'як перед ним чи грудочка бруду?

ПІВНІЧНОАМЕРИКАНСЬКИЙ КРІТ

Виявляється, «зоряними промінчиками» тваринка із дивовижною швидкістю обмацує предмет, миттю визначаючи, їстівний він чи неїстівний. Людське око навіть не встигає розрізнити цих рухів!

Окрім того, зірконіс висміює твердження науковців, що сухопутні тварини не вловлюють запахів у воді. Ха! Зірконіс, котрий виходить зі своїх нір часто виводить просто до водойми, спокійнісінько нюхає під водою. Пірнувши, тварина постійно випускає з носа бульбашки повітря, які частку секунди висять на зоряному рильці, вибираючи запахи навколо. Потім кріт вдихає бульбашки й розуміє, де ховається апетитний молюск.

СУПЕРПОЛЮВАННЯ

ДЛЯ ТИХ, ХТО НЕ ЛЮБИТЬ ДОВГО МОРОЧИТИСЯ

Павуки мастофори не обтяжуються плетінням павутини. Набагато простіше випустити тільки одну нитку. Павуки одного з підвидів мастофор кидають нитку з липкою кулькою на кінці, цілячись у комаху-здобич. Інші просто розмахують ниткою навколо себе, як ласо, може, хтось і приклеїться. Наші комахи можуть не побоюватися лихих павуків, ці злюки живуть тільки у тропіках.

КОГО Б ЦЕ ЗААРКАНИТИ...

ПАВУК МАСТОФОРА

ВОВК У ХОМ'ЯЧІЙ ШКУРІ

«Хижий хом'ячок» звучить так само безглуздо, як і «травоїдний тигр». Але перед агресивним хом'ячком не вбезпечений ніхто — ні комахи, ні ящірки, ні інші гризуни, ні навіть отруйні скорпіони і сколопендри. Щойно стемніє, все живе і дрібне в пустелі завмирає — ніхто не хоче, щоб його загриз хом'ячок. Скорпіонів не рятує навіть їхня смертельна отрута. Адже **скорпіонові хом'ячки** її не бояться, до того ж не відчувають навіть болю від укусу. До речі, перед нападом хом'ячки стають на задні лапки, піднімають морду й виють. Точнісінько як вовки.

РЯТУЙСЯ, ХТО МОЖЕ!

СКОРПІОНОВИЙ ХОМ'ЯЧОК

Ознайомитись більш детально на сайті видавництва «Моноліт Bizz»

ТИГР

А ТУТ Я Я-А-АК ВИСТРИБНУ!

ГОЖИЙ, СИЛЬНИЙ, НЕЩАДНИЙ

Один із найбравіших мисливців здобуває собі обід по-різному. Зазвичай **тигр** наближається до свого місця полювання (до звірячих стежок або водопою), м'яко ступаючи. Зачаїтися у високій траві йому вельми легко. Смугасте хутро надійно маскує хижака (рисунок його смужок такий самий унікальний, як і наші відбитки пальців). Тигр обирає тварину, яка відбилася від стада, й безшумно до неї скрадається. Щойно відстань скоротиться

МОНОЛІТ BIZZ
ВАШ КЛЮЧ ДО УСПІХУ

до кількох стрибків, тигр нападає, використовуючи свої кігті й ікла, кожне з яких сягає восьми–десяти сантиметрів завдовжки. Антилопа знає, що якщо тигр промахнувся, треба втікати щодуху принаймні метрів зо двісті — далі зазвичай хижак не переслідує. А в одному індійському заповіднику, наприклад, тигри воліють полювати на копитних, коли ті стоять по коліно у воді. Спробуй-но пробігти у воді свої заповітні двісті метрів!